

Einar Lygre
Dordihaugen 4
5955 Lindås
Tlf.: 906 81 945

Hans-Jakob Låstad Lygre
Fjellangersvingane 334
5955 Lindås
Tlf.: 911 53 159

Lindås kommune
Postmottak
Kvernhusmyrane 20
5914 Isdalstø

LINDÅS KOMMUNE	
Klaseering	
02. 02. 2015	
Art. nr.	Løsnr.
15/907	
Saksnr.	Tilgangskode

Lindås, den 30.januar 2015

Førebygging av skade etter store nedbørsmengder på gard nr. 108 b.nr. 3, Søre Apalbakken, Lindås

15.nov.2013 førte store nedbørsmengder til at Presteelva gjekk over breddane sine og store vassmengder følgde gardsvegen, grov han ut og la store grusmengder frå seg på markene omkring. Dette var ei forventa utvikling da kommunen ha gjort store inngrep i nedfallsområdet for vatnet til Presteelva.

Historikk.

I 1960/61 vart Lonane, som er den flaten som ligg mellom Kolåsfjellet og Haukåsskolten, grøfta for å kunne gje meir dyrkingsareal til to gardar. Men grøfting av myrane ville ikkje vera nok for å kunne senka vasstanden i området, derfor vart det bygd ein tunell som førte vatnet ned i Presteelva på bruket mitt (108/3).

Presteelva er grenseskillet mellom bruk nr. 108/3 (Einar Lygre) og bruk nr. 104/8 (Hans Jakob Låstad Lygre). Eigarane av bruka i 1960 (Tom Lygre og Harald Låstad Lygre), sende då eit brev til Jordstyret i Lindås (sjå vedlegg) der dei peika på kva ein kunne venta seg dersom det kom store nedbørsmengder. Dei skisserte også kva tiltak som dei meinte ville vera naudsynt for å unngå flaum. Eg kan ikkje sjå at dei fekk skriftleg svar frå Jordstyret.

Det vart gjort nokre små inngrep i elfefaret etter tunnellen vart bygd, truleg i samråd med fylkesagronom Hustveit som var på synfaring, men desse har hatt liten innverknad på kapasiteten til elva.

I åra som har gått har det nokre gonger vore så store nedbørsmengder at eigarane har gripe inn for å hindra vatnet å fare nedover gardsvegen. Nedbørsmengdene har likevel ikkje ført til slik skade som denne gongen.

Inngrepa.

Forutan grøftinga og tunnellen i 1960 har det vore gjort store inngrep i nedfallsområdet for Presteelva. Alle desse inngrepa har ført til at arealet som nemnd over, og som naturleg har vore oppsamlingsplass for vatnet, både er kraftig redusert og får langt større nedbørsmengder å handskast med på kort tid. Vi kan nemna utbygginga av Lindås Senter med både butikkar, parkeringplassar og bustader. Utbygginga av Kolåsområdet med hus, barnehage og vegar og tilhøyrande grøfter fører til at nedbør derifrå går umiddelbart i Presteelva. Lindås Barneskule drenere alt vatnet rett i Presteelva og det same gjer Lindåshallen og idrettsplassane og parkeringsplassane omkring.

Flaumen 2013.

På strekninga frå tunnellen til sjøen er det tre bruer. Den øvste er ein del av den trondheimske postvegen. Ho har to opningar for vatnet.

Den neste ber gardsvegen til gard 104/8, og den nedste er bru over til skogen til same garden. Vassmengdene var så store at sjøl øvste brua med to opningar ikkje tok unna alt vatnet. Det rann

over brua, men samla seg i elva att etterpå slik at skaden var stort sett vekkskylling av grus frå bruområdet.

Opningen under neste bru er heller ikkje svært stor, men elvefaret er svært bratt slik at vatnet fekk svært stor fart, og mengdene som då gjekk gjennom opningen kvart sekund var svært stor. Dessutan vart det støypt opp eit vern mot vatnet i 1960.

Etter denne brua renn elva gjennom eit flatt område som drenerer seg under nedste brua. Her er opningen mindre enn kvar av opningane i øvste brua og ho kunne ikkje på nokon måte ta unna vatnet. Vatnet gjekk derfor over brua og følgde gardsvegen heilt til tunet mitt.

Etter flaumen i november 2013 søkte eg om erstatning frå naturskadefondet. Det var halde skjønnsforretning den 27.11.2013 og skjønsslutninga seier at erstatninga vert sett til 33.000,- kr. eksklusiv meirverdiavgift. Erstatningssummen er ikkje tatt ut endå, da eg meiner det er naturleg å sjå reparasjonen i samheng med opprusting av Presteelva.

Forutan skaden på vegen førte flaumen til at det kom vatn inn i kjellaren på huset til Inger-Johanne og Jørgen Øvstegård. Her greidde ein likevel å hindra at det vart gjort nemnande skade. Grunnen til flaumen er at opningane under bruene i Presteelva er for små til å ta unna dei vassmengdene som kom.

Vårt forslag til opprusting av Presteelva.

Vårt forslag til opprusting av Presteelva kan vel seiast å vera nærast identisk med krava frå Tom Lygre og eigar av gard./bruk nr. 104/8 Harald Låstad Lygre i 1961, men må vurderast av fagfolk på nytt. Hovudsakeleg må opningane under bruene utvidast. Då må det mellom anna vurderast om elvefaret frå øvste brua til den neste vil greia å ta unna vatnet som vil koma i større mengder pr. sek. enn det gjorde om vi får same nedbøren som hausten 2013. Strupeeffekten vil då vera borte. Elvefaret mellom dei neste to bruene bør gjerast djupare. Her er det nok berre snakk om graving.

Kommunen sitt ansvar.

Vi meiner at kommunen har det heile og fulle ansvaret for å opprusting av Presteelva. Hendinga i november 2013 var forventa og tatt opp med kommunen alt for over 50 år sidan utan at tiltak er gjort. På den tid var ingen av dei store utbygginga planlagt: Utbygging av Lindås Senter, Kolåsområdet, småskulen og idrottsanlegga med Lindåshallen. Likevel såg ein kva som kunne koma til å henda. Etter denne flaumen har vi også fått klare varsel om at nedbørsmengdene er i ferd med å auka og også koma bråare enn vi har vore vande med. Vi slapp heldigvis unna dei enormt store nedbørsmengdene her på Vestlandet hausten 2014, men vi følgde godt med då regnet kom.

Vi vil peika på at eigedomane våre utgjer ein svært liten del av det totale nedslagsfeltet til Presteelva, 50-100 da, ovanfor den nedste brua. Det totale nedslagsfeltet er truleg fleire tusen da. Det skadelege vatnet frå eigedomane våre utgjer derfor ein svært liten del av den auka avrenninga til elva.

Vi ventar no at kommunen set i gang naudsynt arbeid for å få gjennomført opprustinga av elva. Det må då også planleggjast for langt større nedbørsmengder enn dei vi har hatt til no.

Med venleg helsing

1 vedlegg

Einar Lygre

Hans-Jakob Låstad Lygre

Lindås, den 17. november 1961

Lindås jordstyre,

L i n d å s .

I høve kanaliseringa av Lindåsmyrane.

Underskrivne oppsitjarar på gnr. 104 bnr. 8 Harald Låstad Lygre, og gnr. 108 bnr. 3 Tom Lygre vil gjere merksam på fylgjande:

Sidan Ny Jord tok opp kanal og drenerte to bruk på Øvre Lindås-lona, har det synt seg at i mykje regn fløymer Prestelva snøgt opp, slik at bruopningane til sume tider ikkje har greitt å sveigje unna vassmengde.

Ein har grunn til å tru at det vil verta endå større vassføring i elva ved sterk nedbør når kanaliseringa no skal utvidast. Dette kan føra til øydelegging på vegen langs elva, og også i sume høve på åker og eng.

Me vil derfor be om at turvande utvidingar av dei gjeldane bruopningar og forbyggingsarbeid må verta gjort for å hindra skader som ovanfor nemnt.

Herr statskonsulent Hope har vore på staden, og vorte gjort kjend med tilhøva.

Vyrdsamt,

TOM LYGRE

HARALD LÅSTAD LYGRE